

Predĺžená ruka Vatikánu prišla na Slovensko

Šesťdesiatšesťročný Mons. Mario Giordana, ktorého pápež Benedikt XVI. menoval za apoštolského nuncia na Slovensku, sa oficiálne svojej práce ujme 4. júna.

Vtedy odovzdá do rúk prezidenta Ivana Gašparoviča poverovacie listiny. Na Slovensko priletel

v stredu a privítali ho najvyšší hodnostári katolíckej cirkvi. Giordana už pôsobil ako veľvyslanec Vatikánu v exotických krajinách ako Indonézia či Haiti. Občania sa s ním dohovoria po francúzsky, anglicky alebo španielsky. (brr)

Plus jeden deň, 24.5.2008

Ad Fakty, viera

(K eseji Vlada Rafaela: Historik, teológ a Matúšov efekt, Salón Kumštu 10. mája) Keď v minulom režime došlo ku skutočnosti, ktorá bola preň nebezpečná a bolo k nej potrebné zaujať stanovisko, agitátori sa pýtali: „Komu tá správa prospieje?“ Poruke bývala odpoveď, že imperialistom, a tak sa mlčalo.

Aspoň dovtedy, kým sa dalo a monitorovacia služba CIA za pomoci agentov cez agentúru Reuters správu nepublikovala s náležitým koloritom.

Od tej doby sme priveľmi nepokročili, pretože otázky „Komu to prospieje?“ zostávajú.

A zodpovední očakávajú, že v množstve iných správ, ktoré sa na národ dennodenne valia, sa jedna-dve stratia.

Vlado Rafael sa v eseji Historik teológ a Matúšov efekt venuje vlezlej agitácii niektorých členov vysokého kléru a dlhodobej snahe zahladiť oficiálne odsudky nad pôsobením Jozefa

Tisa počas slovenského štátu. Aj klamstvám rôznych profesorov, ktorí čistiacie akcie prezentujú v kostoloch a na všelijakých konferenciách s finančnou podporou štátu, a ich úsiliu vyhlásiť Jozefa Tisa a Jána Vojtaššáka za svätých.

K Rafaelovej stati by som len dodal, že krátko po vymenovaní Jána Sokola, neznámeho dedinského farára kdesi pri Seredi, za arcibiskupa metropolitu Slovenska, jeho profil zisťovala CIA, aby do Washingtonu oznámila, že jeho intelekt neprevyšuje myslenie dedinského farára.

Cirkev sa nikdy nemýli, no presuny Jána Chryzostoma Korca po prevrate medzi dekanátom Bohosloveckej fakulty a biskupstvom v Nitre i inovercom naznačili, že vymenovanie Jána Sokola bolo omylom, ktorý neskôr Vatikán napravil tým, že Korca vymenoval za kardinála.

Jaroslav Giláni

PRAVDA, 24.5.2008

Hradné námestie v areáli Nitrianskeho hradu dostane nový názov, Námestie Jána Pavla II.

Hradné námestie v areáli Nitrianskeho hradu dostane nový názov, Námestie Jána Pavla II. Pomenovanie má pripomenúť návštevu bývalého pápeža v meste pod Zoborom pred trinástimi rokmi.

STV2, 18:30, 23.5.2008

Lanovka na Zobor cháttra už pätnásť rokov

A v Nitre ešte zostaneme. Lanovka na Zobor cháttra už pätnásť rokov. Z turistickej atrakcie je dnes hrdzavý šrot. Radnica ju chce predať alebo prenajať. Či sa jej to podarí, zisťoval Robo Petrik.

Nitriansky Magistrát sa v minulosti spoliehal na to, že na rekonštrukciu lanovky získa europeniaze. To sa ale nepodarilo. Mesto aj v súčasnosti hľadá investora, ktorý by túto atrakciu oživil, prípadne odkúpil.

Štefan Štefek, zástupca primátora Nitry: „Boli tu už asi dve rokovania s potencionálnymi investormi.“

Jedným z nich bolo aj partnerské mesto Kroměříž. Napriek tomu, že im lanovku ponúkli za minimálnu cenu, nedohodli sa.

Anketa:

Opýtaný 1: „Ja si myslím, že by sa to malo spojzduňť.“

Opýtaný 2: „A je len otázka času, kedy tieto dve sedačky, čo sú nad cestou, padnú na niekoho.“

Lanovku sa nedarí predať ani prenajať aj pre nevysporiadané pozemky pod ňou.

Štefan Štefek, zástupca primátora Nitry: „Gro pozemkov pod tou lanovkou sú, samozrejme, mestské, je tam určitá časť, ktorá je súkromná.“

Pozemky v tejto časti vlastní aj rímskokatolícka cirkev.

Svorad Petruška, advokát Biskupského úradu v Nitre: „V prípade, že bude záujem sprevádzkovať lanovku, cirkev túto aktivitu víta.“

Podľa našich informácií si však sprevádzkovanie lanovky neželajú niektorí obyvatelia domov, ponad ktorými by mala premávať. Cestujúci by im videli do dvorov a okien, čo považujú za stratu súkromia.

Zatiaľ čo pred dvomi rokmi bolo na opravu lanovky potrebných 53 miliónov korún, v súčasnosti, ak by ju chcel niekto sprevádzkovať, musel by ju vymeniť za novú.

STV2, 18:30, 23.5.2008

Pápež požehnal motorkárom

Pápež Benedikt XVI. pozdravil motorkárov, ktorí prišli spropagovať bezpečnejšie cesty. Na Svätopeterskom námestí sa zišlo až 2000 milovníkov motocyklov. V Taliansku to nemajú jednoduché, pretože patria k najviac ohrozeným účastníkom cestnej premávky. Pápež im preto požehnal. Najviac nehôd sa totiž v Taliansku stáva najmä v lete.

TV Markíza, 19:00, 25.5.2008

Veriaca mládež má problém

Zákaz alkoholu bez výnimky pre mladých do 18 rokov narobí problémy niektorým cirkvám, ktoré podávajú pri rôznych slávnostiach víno. Pre aktuálne sk to potvrdil Štefan Markuš z Cirkvi bratskej na Slovensku. Tá používa víno pri eucharistii, ktorá sa nazýva Večera Pánova a je prístupná pre chlapcov od 14 rokov. Podľa nového zákona sa však na tejto slávnosti nebudú môcť zúčastňovať mladí do 18 rokov.

Rímskokatolícka a evanjelická cirkev tvrdia, že pri sviatostiach požívajú veľmi málo alkoholu, a preto sa neobávajú konfliktu so zákonom.

Predkladateľka zákona Katarína Tóthová z HZDS sa bráni, že jej návrh počítal so symbolickým prípitkom, ktorý vypadol na žiadosť opozičných poslancov. (mc)

Plus jeden deň, 26.5.2008

Mnísi v TOP 10

LONDÝN - Na slušnom deviatom mieste začala svoje pôsobenie v britskej hitparáde skupina rakúskych mníchov svojím albumom gregoriánskych chorálov.

Zisk z predaja CD Chorál - Hudba pre raj venujú na výcvik kňazov v chudobných krajinách.

Nový čas, 27.5.2008

Na bratislavskom Primaciálnom námestí bola slávnostná omša k sviatku Božieho tela

Na bratislavskom Primaciálnom námestí bola slávnostná omša k sviatku Božieho tela. Po nej sa konala procesia ulicami Starého mesta, kde deti rozсыpali lupienky kvetov. Tradícia tohto sviatku siaha do 12.-13. storočia.

Rádio Slovensko, 18:00, 25.5.2008

Slávnostná procesia v Bratislave

Na Primaciálnom námestí v Bratislave si dnes stovky veriacich uctili Sviatok Najsvätejšieho tela a krvi. Po svätej omši, ktorú celebroval bratislavský arcibiskup Stanislav Zvolenský, prešla procesia so sviatosťou oltárnou z námestia až do kostola Najsvätejšej Trojice.

Sviatok Najsvätejšieho Kristovho tela a krvi ľudovo nazývaný Božie telo je oslavou úcty k spasiteľovi prítomnému pod spôsobom chleba a vína. Svätá Juliana, rehoľná sestra a neskôr opátka kláštora bola hlavnou predstaviteľkou hnutia za zavedenie tohto sviatku. Až pápež Urban IV. v roku 1264 rozšíril jeho slávenie na celú cirkev. Podľa arcibiskupa Stanislava Zvolenského hlavné poslanstvo spočíva v uvedomení si, že Boh je blízko a ponúka sa za duchovný pokrm.

Stanislav Zvolenský, bratislavský arcibiskup metropolita:

„Aby človek tento duchovný pokrm prijímal ako posilu pre svoj život, žeby vládal žiť tak, ako si to Boh želá.“

Pápež Ján XXII. upravil sviatok tak, aby sa slávnosť konala so sprievodom tzv. procesiou, pri ktorej kňaz nesie ulicami sviatosť oltárnu. Postupne sa sprievod zastavuje pri štyroch oltároch, ktoré symbolizujú 4 svetové strany. Deti na znak svojej úcty a lásky k Bohu sypú na cestu lupene kvetov a veriaci spievajú náboženské piesne.

Anketa - účastníci:

„Pripomíname si jeho prítomnosť v eucharistii.“

„Je potreba oslavovať aj pri božom stole, čiže v chráme.“

(koniec ankety)

Procesia sa skončila v kostole Najsvätejšej Trojice požehnaním arcibiskupa Stanislava Zvolenského a modlitbou pred sviatosťou oltárnou. STV, 19:30, 25.5.2008

Trnavský zbor hrá už 175 rokov

Hudobne teleso od roku 1883 vchovalo 20 generácií spevákov.

TRNAVA. Cirkevný hudobný spolok svätého Mikuláša v Trnave oslávil cez víkend 175 rokov. Účinkuje každú nedeľu na latinskej svätej omši v Dóme svätého Mikuláša. Medzi hudobníkov a spevákov patria ľudia rozličných profesií.

„Myslím, že neexistuje na Slovensku teleso, ktoré by aktívne účinkovalo nepretržite od roku 1833. Prežilo aj obdobie socializmu. Vyrástlo v ňom hádam dvadsať generácií spevákov,“ hovorí tajomník spolku Jozef Opatovský.

Rodičia, ktorí v zbere účinkujú, tam chodia so svojimi deťmi, tie sa potom prirodzene stávajú členmi a zbor sa omladzuje.

Tenorista Stanislav Sliva do zboru prišiel ako 15-ročný. „Nášiel som si tam manželku. Jej matka bola speváčka, otec dirigent a ona tam chodila od troch rokov,“ dodáva tenorista.

Zbor má vyše 50 členov vo veku od desať do osemdesiat rokov. Spieva gregoriánsky chorál a skladby Mikuláša Schneidera-Trnavského, ktorý zbor viedol 45 rokov.

(bej)

SME, 27.5.2008

Katolícka cirkev pripúšťa existenciu mimozemskej civilizácie

Možno budete prekvapení, ale katolícka cirkev pripúšťa existenciu mimozemskej civilizácie. Podľa riaditeľa vatikánskeho observatória nie je rozdiel medzi vierou v Boha a v takéto bytosti.

Možno si myslíte, že cirkev je spiatočnícka organizácia, keď stáročia odmietla uznať, že Zem je guľatá. Všetko je však inak. Najnovšie správy z Vatikánu totiž hovoria, že mimozemšťania môžu existovať. Aj keď správy z Vatikánu mnohých prekvapili, jedno je isté, 45-ročný jezuitský kňaz José Gabriel Funes, riaditeľ vatikánskeho observatória hovorí, že mimozemšťania môžu existovať.

Jozef Kováčik, hovorca KBS: „Tento vedec hovorí, že ak by sa dôkazy o mimozemskej civilizácii, alebo o živote mimo našej planéty objavili, tak to nie je niečo, čo by malo protirečiť kresťanskej viere.“

Priame dôkazy o mimozemskej civilizácii zatiaľ neexistujú, ale mnoho povier, videní tu je, dokonca svoju skúsenosť s nimi má aj slovenská armáda.

Milan Vanga, hovorca Ozbroyený síl SR: „Sa nám na radare objavil cudzí lietajúci objekt.“

V takomto prípade sú na ochranu vzdušného priestor vyslané stíhačky.

Milan Vanga, hovorca Ozbroyený síl SR: „Pilot stíhačky opticky nevidel žiaden predmet a ten predmet sa po istej chvíli úplne stratil aj z radarov.“

V prípade mimozemšťanov však ide mnohokrát o výmysly, alebo falzifikáty. V tomto prípade sa rovnako vyhodnotilo, že išlo iba o zhluk pary. Ak hovoríme o postoji Vatikánu k mimozemšťanom, ide v prvom rade o teologickú teóriu, aj keď samozrejme trochu prekvapivú.

Jozef Kováčik, hovorca KBS: „My sa pýtame, či by tento život bol takisto pozhnaný Bohom, čo samozrejme vesmír je stvorený Bohom, čiže malo by to priame požehnanie Božie.“

Doteraz boli otázky o mimozemšťanoch medzi veriacimi skôr tabu. No odteraz môžu začať po nich slobodne vedecky pátrať. Ak sa potvrdí, že život mimo našej planéty existuje, môže sa nám v budúcnosti stať a to aj so súhlasom cirkvi budete sedieť v kostole s mimozemšťanom.

Jozef Kováčik, hovorca KBS: „Katolícka cirkev mala aj bude mať vždy obrovskú úctu voči životu, takže z tohto pohľadu hovoriť tu o ufónoch si akosi nevieme predstaviť.“

TV JOJ, 19:30, 25.5.2008

Víno v kostoloch je problém

Alkohol v kostoloch sa stáva problémom. Parlament totiž schválil zákon, ktorý nepozná výnimky. Deti nebudú môcť piť alkohol ani na bohoslužbách. Niektoré cirkvi to považujú za absurdné a už teraz je jasné, že budú zákon porušovať. Zákon z dielne poslankýň za HZDS sa len pár dní po prijatí stretáva s prvým problémom. Je ním omšové víno.

Štefan Markuš, tajomník Rady Cirkvi bratskej: „My sme šokovaní, že takýto zákon Národná rada Slovenskej republiky môže odsúhlasiť. Veľmi necitlivo zasahuje do právomocí vykonávať bohoslužobné aktivity.“

Katarína Tóthová (ES-HZDS), poslankyňa NR SR: „Náš návrh umožňoval výnimku a to bol symbolický prípitok. Pani poslankyňa Sárközy, pán poslanec Novotný urobil z toho humor a toto ustanovenie sa vypustilo, ako vidíte bolo správne.“

Podľa odborníčky sa niektoré cirkvi môžu odvolať na zmluvu so štátom, ktorá im garantuje liturgické obrady.

Michaela Moravčíková, Ústav pre vzťahy štátu a cirkvi: „Možno by bolo vhodné doplniť tento zákon krátkou novelou, ktorá by umožňovala deťom podávať alkohol zo zdravotných a náboženských dôvodov.“

Telefonuje Jozef Kováčik, hovorca KBS: „Myslím si, že toto je úplná extremizácia výkladu tohto zákona, katolícka cirkev s týmto problémom nemá.“

V Katolíckej cirkvi však pijú omšové víno len kňazi. Určite sa akýchkoľvek problémov so zákonom nemusia obávať mladí Mormóni, prípadne svedkovia Jehovovi. Tí totiž alkohol nepijú vôbec.

Euboš Schwarzbacher

TV Markíza, 19:00, 26.5.2008

Múr má pripomínať obeť totality

NITRA (van) - Pamätník venovaný všetkým obetiam totalitných režimov, ktoré zahynuli v rokoch 1900 až 1989 na území Slovenska a Česka, si hľadá svoje miesto v Nitre. Jeho navrhovateľ Ivan Mačura sa inšpiroval washingtonským pomníkom venovaným obetiam vojny vo Vietname. Nitriansky pamätník však má byť väčší.

„Pôjde o dva metre vysoký múr dlhý trištvrte kilometra, na ktorom bude 100-tisíc tabuliek s menami obetí totality. S menami ľudí, ktorí žili, mali svoje lásky a zrazu ich zavraždili,“ vysvetľuje Mačura.

Výstavbou pamätníka obetiam totality sa zaoberá mestské zastupiteľstvo. Konečné stanovisko poslanci zatiaľ nezaujali.

Okrem obetí holokaustu, ľudí odvečených do gulagov, umučených kňazov a politických väzňov tu majú mať svoje miesto napríklad aj obeť tragédie v Černej v roku 1907. Rovnako aj slovenskí Nemci, ktorí sa po vojne sťahovali do americkej okupačnej zóny a v Česku ich postrieľalo komando zo Slovenska. Podľa autora myšlienky tam budú zmienené aj obeť tragédií, o ktorých sa vôbec nevie, pretože sa o nich nehovorí. Ako napríklad o obetách v Spišskej Novej Vsi, ktorú v roku 1939 bombardovalo maďarské letectvo, o Rómoch odvečených a zabitých počas vojny, o ľudoch, ktorých komunisti zavraždili už od roku 1947. PRAVDA, 27.5.2008

Írsky prezident požiadal o audienciu u pápeža

Írsky prezident Mahmúd Ahmadínedžád požiadal na budúci týždeň o audienciu u pápeža Benedikta XVI. Išlo by o vôbec prvé stretnutie vrcholných predstaviteľov. Mahmúd Ahmadínedžád patrí k hlavám štátov, ktoré by mali pricestovať na summit Organizácie spojených národov o celosvetovej potravinovej bezpečnosti. Vatikán uviedol, že nie je jasné či sa pápež napokon stretne s jednotlivými prezidentmi. Svätá Stolica už v minulosti kritizovala iránskeho vodcu za jeho vyjadrenia o vymazaní Izraela z mapy sveta. Rádio Lumen, 20:00, 28.5.2008

Projekt Farské schody dostal prednosť pred novým Biskupským úradom v Žiline

Biskupský úrad novej Žilinskej diecézy zatiaľ stavať nebudú. Biskup bude sídliť na Mariánskom námestí v Žiline v Kláštore kapucínov. Zmenila sa pôvodná dohoda medzi miestnou cirkvou a podnikateľom Geom Trabelssiem. Už o pár dní rozbieha stavebné práce na komerčnom projekte Farské schody. Slovo má Vanda Tuchyňová.

Farské schody sú spolu s katedrálou svätej Trojice dominantou Žiliny. V tesnom susedstve plánuje žilinský podnikateľ George Trabelssie zrealizovať komerčný, viac ako miliardový projekt. Odkúpil rad domov na Farských schodoch. Výklady väčšiny z nich zívajú prázdnotou. Pôvodní majitelia a nájomníci objekty opustili. Po staromestských slávnostiach rozbehnú prípravné stavebné práce.

George Trabelssie, podnikateľ, Žilina: „Prekládky sietí, archeologický prieskum a výkopu jamy na založenie rozšírenia parkovacieho domu.“

Na Farských schodoch je i historická budova fary, aj tá musí Trabelssieho projektu ustúpiť. Cirkev uzavrela s podnikateľom dohodu. Obetuje starú faru a on postaví biskupský úrad. Cirkev uverejnila informáciu aj v miestnych Farských listoch, do dnešného dňa žijú veriaci v domnienke, že na Farských schodoch bude nový biskupský dom v susedstve s komerčným projektom. Generálny vikár Žilinskej diecézy Ladislav Stromček potvrdil zmenu:

„Všetko to, čo bolo dohodnuté, to odstupné, to sa preinvestuje priamo na Farských schodoch. Nebude sa stavať biskupský úrad, ale komerčné priestory. Obchody, ktoré budú vo vlastníctve cirkvi.“

Konečná štúdia projektu Farské schody stále nie je ucelená. Od prvého návrhu prešla mnohými zmenami, zia-

dal ich Útvar hlavného architekta mesta. Pôvodná historická fasáda sa mení na modernú. Tá však nevyhovuje charakteru budovy biskupského úradu. Aj preto sa cirkev rozhodla pre komerčné priestory. Očakáva z nich príjem hlavne v budúcnosti.

Ladislav Stromček, generálny vikár Žilinská diecéza: „Musíme sa pripravovať na budúcu odľudňujúcu cirkvi od štátu, aby diecéza mala nejaký príjem, keď to bude potrebné, pretože nemá žiadne iné majetky.“

Trabelssieho komerčný projekt na Farských schodoch má ľudí šokovať. Podľa jeho slov je na míle vzdialený od klasických obchodných komplexov.

George Trabelssie, podnikateľ, Žilina: „Na Slovensku je obvyklé, keď sa povie nákupné centrum, že je to krabica s plechmi vonku, čo najlacnejšia stavba. Centrum mesta si zaslúži nie takúto stavbu.“

Zákazníci majú prichádzať z blízkych miest, v ktorých podobné obchodné stánky nenájdu.

George Trabelssie, podnikateľ, Žilina: „By tam mala chodiť klientela nižšieho stredného až vyššieho stredného rázu.“

Trabelssieho tím predkladá mestu v poradí už 5. vizualizáciu. Mesto žiada viaceré zmeny. Šéf komisie výstavby, poslanec Dušan Maňák:

„Podlažnosť samotná sa zvažovala, štruktúra zástavby so zachovaním ulice do štôlne a s ... drobnejšou, nie monoblok a vyčistenie nároku na parkovania vo vzťahu k novým kapacitám.“

George Trabelssie, podnikateľ, Žilina: „Je to hľadanie kompromisu, ktorý by vyhovoval názorom architektov mesta a názorov našich architektov a ekonomickej návratnosti investícií.“

Regina BB, 18:00, 27.5.2008

Polemiku v Taliansku vyvolala ukrižovaná žaba

Taliani sú pobúrení. Polemiku v katolíckej krajine vyvolala ukrižovaná žaba od nemeckého umelca vystavená v múzeu moderného umenia v alpskom Bózane. Panujú obavy, že toto dielo môže uraziť citenie veriacich v regióne, kde sa ku katolíckemu vyznaniu hlási drvivá väčšina obyvateľov. Asi meter vysoké umelecké dielo predstavuje ukrižovanú žabu, ktorá drží v jednej končatine krígel piva a v druhej vajíčko. Údajne má byť akýmsi autoportrétom umelca v stave hlbokej krízy. Tlačová služba múzea uviedla, že návštevníkom výstavy poskytne informačný leták, v ktorom sa snaží vysvetliť aká je umelecká hodnota tohto diela a aký je jeho kontext.

Rádio Beta, 17:00, 27.5.2008

V Číne je Biblia najpopulárnejšou knihou

Kedysi tajný sen Vatikánu sa stáva skutočnosťou. Ešte nedávno sa pápež sťažoval, že kresťania sú v komunistických režimoch prenasledovaní. Najnovšie trendy však ukazujú niečo iné. Napríklad v Číne je Biblia najpopulárnejšou knihou. Kresťanstvo v Číne zaznamenáva doslova boom. Najpredávanejšou knihou je tam Sväté písmo. Do roku 2007 s Bibliu kúpilo viac ako 52 miliónov Číňanov. Kniha kníh sa bežne nepredáva v čínskych kníhkupectvách. Väčšinou príde k záujemcom cez farské úrady.

Peter Dean, vydavateľ: „Všetky Biblie sa oficiálne tlačia u nás. Niektorí nemôžu trpieť za to že ju má, ani byť obvinení, že zhromažďuje kontraband.“ **TV JOJ, 19:30, 26.5.2008**

Na deň svätého Urbana sa na slovenskom Tokaji opäť svätilo nové víno

Na deň svätého Urbana sa na slovenskom Tokaji opäť svätilo nové víno. Vinohradníci sa v záujme dobrej úrody obrátili na posledného „zmrznutého svätého“.

Vinohradníci sa zhromaždili v rímskokatolíckom kostole vo Veľkej Toroni, aby na slávnostnej omši posvätili nové víno, ročník 2007, resp. požiadali o požehnanie pre svoje vlnice a vinič.

Mária Macíková, hlavná organizátorka: „Táto tradícia by sa mala uchovať, že by sa posväcovali a požehnávali nové vína, ktoré práve teraz prichádzajú na stôl, ako na náš každodenný, tak aj na obetný stôl.“

Po obrade bola možnosť navštíviť pivnice a ochutnať vína, záujemcov regionálnymi špecialitami ponúkal samotný vinár.

Szöllös János, podpredseda Košického VÚC: „Aj na severnom cípe tokajského regiónu dokážeme dorobiť vína, ktoré na vysokej úrovni reprezentujú tokajský región.“

Cieľom otvorenia vínnych pivníc na jar a jeseň je v prvom rade upozorniť domácich a zahraničných návštevníkov na kvalitné slovenské tokajské vína.

STV2, 16:35, 27.5.2008

Futbalisti v sutanách

Kňazský seminár blahoslaveného Pavla Petra Gojdiča v Prešove organizuje v dňoch 6. až 7. júna prvý Medzinárodný futbalový turnaj seminaristov, na ktorom sa zúčastnia študenti teológie z poľského Lublina, z maďarského mesta Nyíregyháza, z ukrajinského Mukačeva a dva tímy z Prešova. Ide o štyri družstvá zložené z gréckokatolíckych seminaristov, pričom pozvanie prijali aj študenti z prešovského pravoslávneho seminára, čím podujatie nadobudlo medzikonfesijný charakter.

Medzinárodný futbalový turnaj seminaristov sa bude hrať na dvoch štadiónoch, v areáli seminára a v neďalekej Nižnej Šebastovej.

Turnaj sa začne v piatok o 14.00 systémom každý s každým. Hrá sa o putovný pohár. Po skončení súťažnej časti v sobotu o 14.30 víťazné družstvo odohrá aj exhibičný zápas s novinármi. **JÁN FELIX**

Šport, 27.5.2008

České banky pripravujú poľovačku na majetok cirkvi

Cirkevná výzva. České banky pripravujú poľovačku na majetok cirkvi, ktorý by jej mohli vrátiť v rámci reštitúcií. Podľa návrhu, o ktorom majú poslanci hlasovať v júni, by sa mala cirkvi vrátiť nielen časť majetku, ale mali by mať nárok aj na finančnú náhradu za 83 miliárd korún. Splátky aj s úrokmi by mali byť rozdelené do 60 rokov. Ročne by cirkev získala viac ako štyri a štvrt miliardy českých korún. Banky už pripravujú špeciálnu ponuku depozitov a investičných nástrojov zohľadňujúcu cirkevné nároky. „Tak ako každý, kto myslí na budúcnosť, chceli by sme využiť dlhodobé investície,“ povedal hlavný ekonóm Arcibiskupstva pražského Karel Štícha. Príležitosť vidí v investičných fondoch, ktoré nie sú v rozpore s Desatorom. Medzi bankami, ktoré si peniaze cirkvi nechcú nechať ujsť, je napríklad Česká sporiteľňa, ČSOB, ale aj Komerčná banka či UniCredit Bank.

(ČTK, mk), Trend, 29.5.2008

Trnavského úsmevy a slzy

Súčasníci ho poznali ako vtipného rozprávača, skúseného pedagóga, organistu, huslistu, klaviristu a cimbalistu, no predovšetkým ako dobrého skladateľa. V stredu sme si pripomenuli 50 rokov od jeho úmrtia.

Takmer celý život a dielo Mikuláša Schneidera-Trnavského (1881 - 1958) sa viažu k rodnej Trnave. Krčmársky syn na trnavskom gymnáziu v hudbe exceloval. V kvinte už bol gymnaziálnym organistom a už vtedy mal za sebou prvé skladateľské pokusy. S učiteľmi si však nerozumel a trvalo to až po maturitu. Až na štúdiách v Budapešti a vo Viedni si uvedomil, ako krásne znie slovenčina.

V spolku Tatran a Národ sa totiž stretával so slovenskými a českými študentmi, čítali verše Podjavorinskej, Rázusa, Krasku i Svetozára Hurbana-Vajanského, ktoré ho tak inšpirovali, že ich zhudobnil.

Krstím ťa menom Trnavský

Aby si overil, či sa piesne budú páčiť aj na Slovensku, niektoré z nich zaspieval na oslavách Matice slovenskej v Martine v roku 1906.

Hurban-Vajanský, autor textu, vtedy povedal: „Počuli ste prvú slovenskú umelú pieseň, ktorá sa v ničom nelíši od ľudovej. Blahoželám... Mrzí ma však, ak Slováčisko ako repa, chodí po svete s nemeckým menom.“ Požiadalo o pohár vína a pokropil skladateľovu hlavu so slovami: „Krstím vás, Schneider, novým menom Trnavský.“ Odvtedy ho skladateľ používal.

Na radu priateľov Trnavský štúdiá dokončil na pražskom konzervatóriu, kde pôsobili skladatelia A. Dvořák a V. Novák. Najlepšie sa cítil v spolku Detvan. Tam na klavíri, cimbele a husliach hrával slovenské ľudové piesne, ktoré Pražania dovtedy nepoznali. Slovenské melódie ich tak očarili, že žiadali Trnavského, aby piesne zozbieral, upravil a vydal.

Piesne sa potom spievali nielen v Detvane, kaviarňach a hostincoch, ale boli v repertoári i mnohých českých spevokolov.

Žiaľ, s Trnavským doma nikto nerátal. Obišli ho pri zakladaní SND i Hudobnej školy pre Slo-

vensko v Bratislave. Napokon sa mu ušlo miesto inšpektora hudobných škôl, ale po kritike ministerkých pomerov vymenovanie zrušili. V tom čase sa Trnavský oženil a mladej rodine chýbali peniaze.

Plat organistu v trnavskom Dóme, ktorý tvoril iba 160,60 Kčs, Trnavský nazýva „hlado-groš“.

Iba drobizg

Na Slovensku chýbala učebnica hudby. Trnavský sa podujal, že ju napíše. Nechcel v nej použiť ľudové piesne, preto zhudobnil texty Ferka Urbánka. Vzniklo 15 piesni, ktoré v učebnici uviedol. Žiaľ, kniha nevyšla. V návale zlosti ju zahodil. Piesne objavil a koncertne ich uviedol až barytonista Pelikán. Piesne Ružičky, Keby som bol vtáčkom zľudovali.

Trnavský pracoval a upravoval piesne pre mnohé slovenské spevokoly. Motívy ľudových piesní nechýbali ani v symfonickej básni Pribinov sľub, Dumka a tanec či v Slovenskej sonatíne. Jeho operetu Bellarosa uviedli v roku 1930 v SND v Bratislave.

Chránová hudba

Z veľkého množstva cirkevných a duchovných skladieb sa medzi výnimočné radí jeho Jednotný katolícky spevník. Vyšiel v roku 1937 a cieľom bolo odstrániť nejednotnosť a priniesť piesne, ktoré by zodpovedali náboženským a hudobno-literárnym požiadavkám.

Z výberu takmer 600 slovenských duchovných piesní je 226 Trnavského vlastných melódií, ku ktorým sám napísal texty i jednoduchý organový sprievod. V liturgických kruhoch mu však vyčítali veľmi voľné, ba až svetské poňatie spevníka.

Trnavský sa nedokázal naplno zaradiť do bratislavského hudobného života. Trnavské pôsobenie ho od umeleckého diania izolovalo.

Nemal možnosti stretávať sa s osobnosťami moderného prúdu, a tak ešte viac prilnul k sakrálnu hudbe. Starnúci skladateľ napokon napísal Spomienky trnavského skladateľa pod názvom Úsmevy a slzy.

SME, 30.5.2008

Vatikán odkryl ďalšie veľké tajomstvo

V Ríme sprístupnili najluxusnejšiu hrobku pohanskej rodiny Valeriovcov. Leží neďaleko hrobu svätého Petra.

Vatikán, Bratislava - Vatikán odhalil ďalšiu svoju záhadu. Po viac ako roku rekonštrukcií môžu návštevníci Svätej stolice nahliadnuť do jedného z najväčších a najhonosnejších pohanských hrobov, ktorý sa nachádza priamo pod Bazilikou svätého Petra. Ide o mauzóleum rímskej rodiny Valeriovcov, ktoré spomedzi 22 podzemných hrobiek vo vatikánskej nekropole patrí medzi tie s najprepracovanejšími dekoráciami. Na jej odkrytie turisti z celého sveta dlho čakali. „Rekonštrukcia trvala dlhšie, pretože nebol na to dostatok financií,“ povedala Maria Cristina Stellová z vatikánskeho úradu, ktorý má už pol tisícročia na starosti správu baziliky.

Hrobku postavili v druhom storočí nášho letopočtu počas panovania Marca Aurélia. Unikát sa nachádza len niekoľko desiatok metrov od hrobky svätého Petra, ktorého katolíci považujú za prvého z apoštolov. Okrem najvyhladávanejšej hrobky zosnulého pápeža Jána Pavla II. tak v podzemí baziliky pribudol ďalší magnet pre turistov a záujemcov o históriu. „Toto mauzóleum leží v strede cesty k uctievanému hrobu svätého Petra. Je jedným z najdôležitejších monumentov vatikánskej nekropoly,“ povedala pre HN Gabriela Pavlová, riaditeľka cestovnej kancelárie Juventour, ktorá sa špecializuje na poznávacie zájazdy do Talianska.

K prapočiatkom kresťanstva

Turisti si môžu k odhalenej hrobke objednať sprievodcu. Na záujem turistov už odpovedali niektoré cestovné kancelárie aj u nás. „Verím, že návšteva tejto hrobky sa stane súčasťou prehliadok všetkých návštevníkov Vatikánu. V poslednej dobe záujem o návštevu Vatikánu neustále rastie,“ tvrdí Pavlová.

Hrobka je historicky hodnotná, pretože dáva dôkazy o živote prvých kresťanov. Konštantín I., ktorý počas svojho života konvertoval na kresťanstvo, nechal v štvrtom storočí pohrebisko prikryť, aby tam mohla byť postavená bazilika svätého Petra. „Toto sprístupnenie hrobky nás vedie priamo k základom katolíckej cirkvi,“ komentoval objav kardinál Angelo Comastri. Hrobka pozostáva

z niekoľkých miestností a nachádza sa niekoľko desiatok metrov od hrobu apoštola Petra. Práve Petra považujú katolíci za prvého svojho pápeža.

Kus umenia v hrobke

Odborníci na architektúru zároveň považujú odhalené mauzóleum za unikát takzvanej štukovej výzdoby, ktorá bola obľúbená najmä počas tejto éry. Pohrebisko zdobia bohaté reliéfy a sochy. Práve tie rozprávajú príbeh dievčaťa a chlapca z rodiny Valeriovcov.

Deti údajne zomreli na mor. Predmety, ktoré sa našli v hrobke, medzi nimi napríklad kľbko bavlny, vypovedajú podľa odborníkov o každodennom živote v rodine. Reliéfy rôznych pohanských bohov poukazujú na silnú náboženskú vieru členov rodiny. „Pohanskú hrobku sprístupnili po viac ako desaťmesačnej náročnej práci najlepších odborníkov s použitím najmodernejších reštaurátorských techník a nástrojov,“ dodáva Pavlová.

Experti pritom stále skúmajú uhľokresby a latinské nápisy na stenách. Domnievajú sa, že nápisy by mohli označovať hrob Petra, ktorý zomrel v Ríme ako mučeník počas prenasledovania kresťanov.

Podľa historikov sa rodina otrokov, ktorá postavila mauzóleum, mohla týmto činom oslobodiť, a dokonca získať obrovský majetok.

Odhalenie celej vatikánskej nekropoly v 40. rokoch vynieslo na svetlo hroby z 2. storočia pred Kristom. Boli bohato zdobené, neskôr ich nahradili kresťanské hroby. Na konci nekropoly sa podľa legendy aj posledných štúdií nachádza hrob apoštola Pavla.

Čo láka turistov z celého sveta do „večného“ mesta:

Múzeá

- založil v 16. storočí pápež Július II. Súčasťou prehliadky múzeí je aj slávna Sixtínska kaplnka. Múzeá navštívia viac ako 4 milióny návštevníkov ročne

Knižnica

- jedna z najstarších knižníc na svete, v súčasnosti je pre verejnosť zatvorená kvôli rekonštrukcii, otvorí sa ju mali v septembri 2010

Nekropola

- podzemné hrobky pod Bazilikou sv. Petra obsahujú telá pápežov aj pohanské hroby starých Rimanov

Bazilika sv. Petra

- do najdôležitejšieho kresťanského kostola je povolený prístup len bez pokrývky hlavy so zakrytým bruchom a so sukňou zakrývajúcou kolená

Námestie sv. Petra

- v jeho strede sa nachádza egyptský obelisk z 13. storočia p.n.l., do Ríma ho nechal priniesť cisár Caligula

Erika Mokrá
HN, 29.5.2008

Z Mikuša rytier

Bývalý poslanec za HZDS bude pomáhať chudobným a chorým

Už nie je iba poslanec parlamentu, dostal vyššie poslanie.

Nezávislý poslanec Tibor Mikuš, ktorý musel pre kritiku šéfa HZDS Vladimíra Mečiara odísť zo strany, sa počas veľkolepej slávnosti stal v pondelok rytierom.

Vojenský a nemocničný rád svätého Lazara Jeruzalemského, ktorý vznikol 1099 počas prvej križiackej výpravy, prijal do svojich radov prvého poslanca parlamentu.

Túto poctu si vyslúžil Mikuš.

Zaradil sa tak k 3 000 svojim druhom po celom svete a 35 na Slovensku.

„Jeden z členov je mojim dlhoročným priateľom, poznáme sa zo študentských čias. Ponúkol mi, či by som takouto formou nechcel pomáhať. So svojou ženou sa snažíme podporovať dobrú vec, a preto som sa rozhodol pre takúto dlhodobú pomoc. Rád napríklad pomáha deťom na onkológii,“ povedal nám Mikuš.

Medzi známejších členov patrí aj bývalý predseda vlády Jozef Moravčík, exminister hospodárstva Robert Nemšic. Nebojújú mečom, ale dobrou dušou. Rytieri skladajú rádový sľub, v ktorom sa zavazujú žiť a obraňovať katolícku vieru a aktívne pomáhať farnostiam a katolíckym inštitúciám.

V stredoveku bola poslaním rádu starostlivosť o malomocných.

V súčasnosti hlavne vo vyspelých krajinách rád rozšíril starostlivosť aj na chorých s onkologickými ochoreniami.

Plus jeden deň, 29.5.2008

V symbióze duchovného a prírodného dedičstva

Od roku 1010 do roku 1526 bolo na území dnešného Slovenska založených vyše 100 kláštorov, ktoré od počiatku svojej existencie plnili okrem pastoračnej funkcie aj významnú úlohu pri šírení civilizácie, vzdelanosti a kultúry. Zakladali školy, pestovali vedu, boli priekopníkmi vývoja architektúry, hudby a umenia vôbec. Zohrávali významné miesto v hospodárskom živote oblastí, v ktorých pôsobili.

Ruka v ruke s postupom christianizácie (pokresťančovania) tu vznikali kláštory, ktoré sa budovali podľa vzoru materských kláštorov, čím udávali smer vývoja architektúry, kultúry a vzdelanosti. Svojou činnosťou i pôsobením na okolie začleňovali územie Slovenska do európskeho kultúrneho priestoru.

Existovalo niekoľko reholí, ktoré sa riadili prísnyimi pravidlami. Na brehu Dunajca (Červený Kláštor) založili v roku 1319 kláštor kartuziáni, ktorí kládli dôraz na mlčanie, modlitbu, kontempláciu (rozjímanie), štúdium a manuálnu prácu. Venovali sa aj skriptorskej činnosti. Vysvätení členovia rehole mali právo na samostatnú pustovňu v areáli kláštora. Na naše územie prišli kartuziáni v roku 1307.

K tradičným hodnotám

Osemnásť apríl je vyhlásený za Medzinárodný deň pamiatok a historických sídel. Za celosvetovú tému tohtoročného dňa pamiatok Medzinárodná rada pre pamiatky a sídla (ICOMOS) vybrala dôležitú súčasť nášho kultúrneho dedičstva, priam jeho základné kamene, a to religiózne dedičstvo a posvätné miesta.

„Čo všetko znamená toto dedičstvo pre súčasnú spoločnosť je ťažké zhrnúť niekoľkými slovami,“ konštatovala Ing. arch. Viera Dvořáková, vedúca odboru pamiatkových území z Pamiatkového úradu SR v Bratislave, na otvorení výstavy venovanej tejto téme v areáli Národnej kultúrnej pamiatky kláštora kartuziánov v Červenom Kláštore.

„Obzvlášť v krajine, kde náboženstvo stálo pri začiatkoch formovania slovenského národa. Religiozita stále patrí k tradičným hodnotám. Religiózne dedičstvo v našich podmienkach

bolo podrobené tvrdej skúške po viac ako štyridsať rokov jeho odmietania z pozície vládnej moci. Mnohé jeho súčasti padli za obeť nezájmu i cieľnej zlobe,“ dodala.

Bibliu do slovenčiny

Opevnený kartuziánsky kláštor, ktorý bol založený v 14. storočí pri brode cez Dunajec, ilustruje, akou širokou škálou sa religiózne miesta v krají, kde kedysi líšky dávali dobrú noc, podpísali na povznesení kultúry a hospodárenia obyvateľstva, na jeho vzdelanosti, ale aj na prepojení s ostatným svetom v dobách, keď sa informácie nešírili rýchlosťou svetla, tak ako dnes. Červený kláštor bol nielen miestom rozjímania mníchov uprostred dramatickej prírodnej scenérie, bol aj útlkom, kde našli strechu nad hlavou poverení a pomoc i liečivú silu bylínok chorí. Bol miestom, kde v 18. storočí po prvýkrát preložili do slovenčiny bibliu a zostavili latinsko-slovenský slovník.

Miesto pripomienok

Hoci kláštor prešiel dlhou pamiatkovou obnovou, jeho srdce - kostol bol celé roky neprístupný pre verejnosť. Stal sa však miestom, kde si pamiatkari a priaznivci kultúrneho odkazu našich predkov po prvýkrát spojili deň pamiatok s odovzdávaním ceny pamiatkového úradu. Mal by sa stať miestom, kde si budeme môcť opätovne pripomínať hodnoty kultúrneho dedičstva, ale i vychutnávať jedinečnú symbiózu duchovného a prírodného dedičstva, ktorú toto miesto predstavuje.

Atmosféru podujatia umocnilo vystúpenie vokálneho súboru Gregoriana, ktorý sa venuje prevažne gregoriánskemu chorálu a renesančnej polyfónii. Pravidelne účinkuje pri latinských sv. omšiach v Dóme sv. Alžbety v Košiciach.

Červený kláštor bol aj útlkom, kde poverení našli strechu nad hlavou a chorí pomoci liečivú silu bylínok.

V Červenom kláštore vystúpil aj súbor Gregoriana.

Výstava pritiahla návštevníkov z blízkeho i zo vzdialenejšieho okolia.

JÁN KUBÁŇ

Roľnícke noviny, 30.5.2008

Keď prezident plače...

Na poslednej ceste Irenu Schusterovú odprevadilo vyše tisíc ľudí

Dôstojná a dojímavá!

Presne taká bola včerajšia rozlúčka s niekdajšou prvou dámou Slovenska Irenou Schusterovou (+ 70), ktorá zomrela v sobotu nadržanom na infarkt. Na poslednej ceste ju okrem manžela Rudolfa a detí, dcéry Ingrid a syna Petra, ktorí potláčali slzy, prevádzali aj najvyšší štátnici.

Podporiť bývalého prezidenta Rudolfa Schustera prišli všetci traja naši najvyšší ústavní činitelia - prezident Ivan Gašparovič, premiér Robert Fico a predseda parlamentu Pavol Paška. Prišli aj zahraniční hostia. Bývalá prvá dáma Poľska Jolanda Kwasniewská a bývalý prezident Ukrajiny Leonid Kučma s manželkou. „Pani Irena vždy stála pri svojom mužovi.

Bola obdivuhodná žena, „vyjadril sa Kučma.

Irena Schusterová však nebola len pani exprezidentovou, ale najmä skromnou a priateľskou ženou. I preto sa s ňou prišlo rozlúčiť vyše tisíc smútiacich hostí. Už od 12. hodiny bola v Dóme vystavená kondolenčná kniha, do ktorej sa medzi prvými zapísal košický župan Zdenko Trebuľa. O 12. 30 priviezli truhlu s pozostalou. Zronený exprezident Rudolf Schuster prišiel aj so svojimi deťmi okolo 13. 45 hodiny. Na ich tvárach sa zračil ohromný ból. V Dóme sv. Alžbety jej prišli vzdať úctu známi umelci, ale i bežní ľudia.

Za všetkých ju asi najvýstižnejšie charakterizoval operný spevák Peter Dvorský.

„Bola to žena s veľkým srdiečkom, a asi preto ju to srdiečko zradilo. „Po cirkevnom obrade, ktorý celebroidal arcibiskup Alojz Tkáč, pokračoval pohreb na košickom cintoríne Rozália.

Tam už boli len najbližší príbuzní, priatelia a spolupracovníci.

Štátni predstavitelia chýbali. Po príhovore svätiačeho košického biskupa Bernarda Bobera Irenu Schusterovú pochovali. Tento dojímavý akt vohnal slzy do očí jej manželovi a deťom.

EVA MIKULOVÁ

LUBOMÍR FERKO

Plus jeden deň, 30.5.2008